

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în săptămânal.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se prenumeră la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov
 administrațiunea, piața mare,
 Târgul lui Nr. 30. Etajul
 I: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
 și 15 bani. Atât abonamen-
 tele cât și inserțiunile sunt
 a se plăti înainte.

Administratiunea, și Tipografia,
 Brașov, piața mare Nr. 30.
 Versiuni în română nu se
 fac. — Manuscrise nu se
 restituie.
 INERATE se primesc la Admi-
 nistrațiunea în Brașov și la or-
 dinariile Blorilor de administrați:
 în Viena: H. Datsch, Heinrich
 Wessely, Rudolf Weiss, A. Oppelt
 Hoffberger; Anton Oppelt, J.
 Sponner, în Budapesta: A. V.
 Mühlbauer, Riksten Bernus; în
 București: Agence Havas, Suc-
 cursala de România; în Ham-
 burg: Krohls & Leismann.
 Prețul inserțiunilor: o serie
 obișnuită pe o coloană 6 or. și
 jum. umbru pentru o publi-
 cation. Publicări mai dese după
 plăți și învoiașă.
 Reclame pe paginile a 8-a o
 și 10 or. senz. 30) bani.

Nr. 245.

Brașov, Mercuri 6 (18) Noevre

1896.

Cari sunt dușmanii Sașilor?

II.

Nu mai trebuie să spunem, că
 limbajul franc și bărbătesc, de care
 folosește scriitorul articolului din
 „Kronstädter Zeitung” în aprețierea
 situațiunii Sașilor față cu conlocui-
 torii lor români, este de o sută de
 ori de preferit celui limbajului fari-
 cesc, care asigură mereu, că Sașii
 sunt dușmanii dezvoltării celor-
 lalte naționalități, ér în deosebire a
 Românilor, dér interesele lor „bine
 socotite” pretind ca ei să se facă
 bună bună cu asupritorii acestor
 naționalități.

Înțelegem, când se spune: „Ro-
 mânia ni sunt periculoși, însă numai
 prin greșelele noastre, decât nu vom
 fi în stare să purtăm lupta cu ei pe
 câmpul economic”; nu înțelegem
 deloc, când se spune: „noi Sașii nu
 suntem dușmanii nimănui, dér Ro-
 mânia sunt inimizii existenței noastre,
 prin urmare trebuie să ne îngrădăm
 în contra lor, mergând mână în
 mână cu Maghiarii dela putere.”

Din cele espuse în articolul
 arului „Kronst. Ztg.” reies două
 momente capitale și adecă: întâiu,
 constatarea, că nu există nici un sin-
 gular cas remarcabil, ca Românii să
 fost agresivi față cu Sașii în pri-
 vinta politică și națională; al doilea
 constatarea, că în contra dezvoltării
 rapide și puternice a elementului ro-
 mânesc nu-i pôte apăra pe Sași nici
 țării, nici chiar întreaga maghia-

ria. Așa este, și ne pare bine, că
 unul dintre fruntașii Sașilor „verđi”
 vine astăzi și desfășură în „Kronst.
 Ztg.” aceeași părere, pe care orga-
 nismul nostru și-a dat-o în mod clar și
 categoric într’un șir de articuli înti-
 miali „Cine amenință pe Sași?” și
 cum acum opt ani érăși din inci-
 dentul unei polemii iscate între toile
 maghiare și săsesci în cestiunea ra-
 porturilor dintre Sași și Români.

Se întemplase adecă, în vara
 anului 1888, ca la alegerile comu-
 nale într’un cerc al Brașovului, în
 suburbiul Blumena, Românii și
 Sașii se încheiă un pact între ei spre
 a zădărnici reușita candidaților un-
 guri la alegere.

Imprejurarea acésta, se’nțelege,
 a produs mult sânge rău în cercu-
 rile politicilor maghiari din Ardeal
 și diarul „Kolozsvár” s’a plâns amar,
 că Sașii din Brașov „s’au aliat cu
 inimicul lor” în contra Maghiarilor
 din Blumena. Numitul diar a reîn-
 frasa despre „Ungurii aliații naturali
 ai Sașilor” și le dicea acestora: nu
 vedeți, că la sate vă copleșesc Ro-
 mânii, de ce vă mai aliați dér cu
 ei la alegerile comunale? ca să des-
 chideți influinței lor cale liberă spre
 a intra și în interiorul orașelor? Și
 vă aliați cu ei chiar contra Maghia-
 rilor, „singurii cari vă pot sprijini
 față cu elementul român, ce vă ame-
 nință!”

„Gazeta Transilvaniei” a arătat
 atunci însemnătatea reală a „alian-
 ței naturale” dintre Maghiari și Sași,
 a dat pe față tactica politică violenă,
 care ținde a ține desbinată cele două
 popoare din Ardeal pentru ca să-i fie
 cu atât mai ușor minorității ma-
 ghiare de a domni peste ele; a accen-
 tuat, că nu le pôte ajuta nimic Sașilor
 alianța cu Ungurii dela putere, decât
 e vorba de-a se îngrădi în contra
 sporirei și a întăririi elementului ro-
 mânesc locuitor pe „fundul regiu”
 de odinioară; nu le pôte ajuta ni-
 mic, pentru-că este absolută impo-
 sibilitate de a te opune unui proces
 natural de dezvoltare, care mână pe
 Români cu putere elementară înainte,
 în mânia tuturor prigonirilor, urgisi-
 rilor și năpăstuirilor, ce le întem-
 pină din toate părțile.

Pôte fi lucru cu minte și politic
 —dicea fôia noastră,—ca Sașii să se
 declare pe față ca dușmanii ai des-
 voltării Românilor; și printr’asta nu ar
 produce ore tocmai contrarul, făcând

ca acea dezvoltare care se petrece
 aici pacinic și neofensiv — căci loc
 destul este în acésta țără pentru
 toți — să ia de-odată un caracter
 dușmănos față cu elementul săsesc,
 devenind astfel în adevăr amenință-
 tore pentru el?

Acceasși idee, credem, vrea să-o
 exprime, aici după opt ani, autorul
 articolului din „Kr. Ztg.”, când dice,
 că ar fi o eróre fatală a politicei li-
 berale (guvernamentale) săsesci, decât
 ar deștepta și numai aparința, că ea
 într’un gând cu Maghiarii, vede în
 Român pe inimicul Sașilor.

Intr’un punct însă diferim. Noi
 am susținut, că loc destul este în
 acésta țără pentru toți, ér autorul
 articolului din „Kr. Ztg.” e de pă-
 rere, că suntem ceva cam prea în-
 desuiți pe teritoriul fostului „fund
 regesc”, că prea „stăm unul pe gâtul
 celuilalt”, ér noi Românii suntem în
 număr prea mare reprezentați. Imp-
 rejurarea acésta o declară Sasul
 nostru ca „durerosă”. S’a gândit
 ore bine, ce dice?

Credem, că aici scriitorul sas a
 voit să dea expresiune mai mult ideei,
 că frisee ar conveni mai bine Sa-
 șilor, decât ei ar fi mai numeroși și
 n’ar fi amestecați și cu elementul
 românesc în ținuturile locuite de ei.

S’a întrebat însă vre-o dată frun-
 tașul sas „verde”, ce ar fi fost, decât
 în locul Românilor ar fi fost pe
 „fundul regiu” Maghiarii?

Noi credem, că Sașii nu numai
 că n’au causă de a-se plânge asu-
 pra faptului, că locuiesc împreună
 cu numeroși Români, ci din contră
 să mulțămescă lui Dumnezeu, că
 locuiesc împreună mai numai cu
 Români, căci decât în locul ace-
 tora ar fi fost Unguri, nu scim, de-
 ce ar mai fi aici de cele 200.000 de
 Sași în Ardeal?

Acésta idee am exprimat-o și
 acum opt ani și o repetăm. Doveđi
 și exemple avem destule, și ca să
 nu mai vorbim de Clușiu, Aiudul,

etc. odinioară săsesci și acum orașe
 curat maghiare, vom aminti numai
 isprăvile cele mai noue ale operei
 de maghiarizare în orașele nemțesci
 din Ungaria și avéntul ce l’a luat
 în anii din urmă elementul ungu-
 resc chiar și în orașul nostru Brașov.

Pretutindenii Maghiarii au fost
 agresivi față cu elementul german
 și au isbutit și isbutesc colo mai
 curând, ici mai încet, dér totuși cu-
 prind teren mereu.

Unde rămâne dér amenințarea
 din partea elementului românesc?
 Acesta progresază, ce-i drept, și se
 înmulțesce, pe unde se află, dér n’a
 fost și nu este nici-odată agresiv.
 De aici urmază, că Sașii prin pro-
 gresarea lui n’au pierdut până acuma
 nimic din capitalul lor de popula-
 țiune și de putere națională.

Multe s’ar mai puté dice, dér
 de ce să mai înșirăm aici lucruri
 prea bine cunoscute de toți ai țării.
 Asupra unui punct însă trebuie să
 mai insistăm o clipită.

Scriitorul sas atinge o rană du-
 rerasă a timpului de față, când dice:
 „regret adénc, că se găsesc func-
 ționarii sași, cari să conlucre la dis-
 trugerea organizației poporului ro-
 mânesc, că opresc adunările Români-
 lor etc.”

Este nimicitóre acésta sentință
 pronunțată de un fruntaș sas. Prin
 ea se ilustrază simțul de dreptate și
 echitate al Sașilor guvernamentali
 față cu conlocuitorii Români, cari
 n’au alt păcat, decât că n’au fost
 nici-odată agresivi în contra vieței
 politice și naționale a Sașilor și că
 sunt deopotrivă cu aceștia amenin-
 țați prin politica de maghiarizare
 violentă.

Decă Sașii cred morțiș, că se
 pot salva numai făcându-se codo-
 riște la toporul, cu care Ungurii vor
 să taie rădăcina vieții noastre națio-
 nale, noi n’avem modru și putere de
 a le schimba gândul. Dér una pu-
 tem face, putem să le spunem, cu

POLETONUL „GAZ. TRANS.”

„Cartea neagră.”

Unde dai și unde crepă.
 Prov. român.

Scris în „Cartea neagră” (A „fekete könyv”),
 scriit de br. Ștefan Kemény junior în 1849,
 publicată de Hentler Jozsef în numerii
 II—131 din Mai 1895 ai lui „Magyarország”
 din Budapesta.

De Axentie Severu.

(Urmare).

Despre acest Kemény G. Barițiu în
 articolul ales pentru Istoria Transilvaniei ne
 amintim, că a fost cel mai declarat și neîm-
 brășat vrășmaș al Românilor²⁾. Și nu e mi-
 nime, pentru-că în 48/49 pierdu nu numai
 postul și unsurosul post de comite suprem,
 și totă averea mișcătoare, ce o avu la
 Ciombrud, supărarea lui deci era legiti-
 mă. Atăta numai, că nu eu și oamenii,
 cari îl conduceam eu, prădară și răpiră
 avere, lucru despre care br. Kemény

ar fi scris cu mare foc al inimei sale, de
 nu ar fi scuit, că soldații împărătesci au
 spart și sdrobotit ușile grănarelor și ale ce-
 larelor sale, luând și bând cât le trebuia
 lor și dând libertate și îndemnând, ca să
 facă și sâtenii și toți câți treceau pe acolo
 asemenea. Soldații au început a vinde caii,
 mâniai cei frumoși și de rassă ai baronu-
 lui cu câte 2—3 fl. la cine avea bani.

Acésta însă d-l baron nu o putea
 scrie, pentru-că Măria Sa nu scria istoriă,
 ci un Memorand, menit să ajungă în mâ-
 nile Majestății Sale împărătilui, cu care
 să-i mai stîmpere nițel dorul și bunăvoința,
 ce o arătase dela 1850 încóce cătră Ro-
 mânii. Nu-i venia să denunțe pe cei culpa-
 bili, ca nu cum-va cu acésta să strice efec-
 tul incusărilor și grozăveniilor, ce le punea
 pe hârtie în Memorand.

Ecă cum s’a întemplat deprădarea și
 răpirea averei din cestiune. Fiind-că nu
 am la mână diarul cu toate ordinațiunile și
 scriptele, ce am avut eu începând dela 11
 Sept. 1848, când se țină adunarea grăni-
 țerilor români din I-ul Regiment la Orlat,
 până la 19 Ianuarie 1849, când trecând
 Tețiu (Czecz) cu 2000 infanteriă, 800 hu-

sari și 12 tunuri ce comanda prin Blașiu
 și apucă și căruța mea în Mănărade, nu
 pot numi precis ziua când am plecat din
 Blașiu la comanda căpitanului Gratze³⁾
 cu toți oamenii câți îi aveam acolo, cu 4
 tunuri și 2 habite, pe cari le escortau 2
 companii miliție împărătescă și tunarii ne-
 cesari la acea baterie.

Ajungând, când însă, la Ciombrud,
 tunurile se postară dinaintea caselor baro-
 nului Kemény István jun, ér căpitanii cu
 miliția se încuarterară în curtea cea mare
 și frumoasă a lui și la vr’o câte-va case
 din vecini. Eu cu oamenii mei, trecând pe
 dinaintea caselor și de-alungul curții baro-
 nului, am eșit afară din sat spre Sâncraiu
 și m’am postat pe o colină cu un plat-
 ou înalt, care dominază satul și impreju-
 rimea. Și acésta din causă, că o lună mai
 înainte, îndată după 18 Octomvre, când am
 comis imprudenta de a merge cu 2000 de
 lănceri, dintre cari cu 1000 m’am postat
 eu deasupra Sâncraului, cu altă mie teo-

²⁾ Veđi Bariț, op. cit. Vol. II p. 791. Ich
 habe während meine operationen im Monate No-
 vember 1848, die prefecten Iancu, Butianu, Axen-
 tie etc. etc. unter meinem Befehle gehabt.

logul tribun Todoranu, la Ciombrud am fost
 pățit-o fôrte prost. Suprindându-ne un es-
 cadron de șvaligeri cu 2 companii de mi-
 liție împărătescă (căpitan Novak) și garda
 națională din Aiud, valorosul și curagio-
 sul tribun Todoranu și-a pierdut viața, fiind
 împușcat de Aiudani. Desastrul s’a întem-
 plat așa:

Publicându-se proclamația baronului
 comandant Puchner din Nr. 18 Oct. 1848
 și începând așa face Românii lănci, comu-
 nicațiunea cu Aiudul s’a sistat, și oamenii
 a căror cămară cu bucate și grădină este
 piața, ne mai duocându-le Românii — ba
 chiar și Ungurii foști iobagi până în 1848
 — victualii la oraș, ca să nu móră de fôme
 au început să iasă la sate, ca parte să
 cumpere, parte să recuire victualii și vite
 pentru tăiat. Comunele Mișcreac, Lörinț
 Tâmpăhaza, Sâncraiu, Ciombrud, Păjida
 etc., situate pe malul stâng al Mureșului,
 erau și de di vizitate de Aiudani și pră-
 date de aceștia. Fână, slănină, pui, oue,
 rațe, găsece, oi, viței, vaci și boi erau parte
 cumpărate, parte recuirate fără bani și
 chitanțe. Se prea înțelege, că acești cum-
 părători nu veniau unul câte unul, ca de

³⁾ Veđi „Părți alese” etc. vol. II pag. 364.

totă francheta și hotărîrea părerea noastră.

Liberi sunt conlocuitorii noștri sași de-a merge cu cine le vine mai bine la socotelă. Când însă ei stau la indoială cum să ne privească pe noi, ca inimizii mai mult orî mai puțin periculoși, noi Români constrînși suntem cu necesitate a privi întrînșii hotărît contrari ai noștri, pe cîtă vreme ei, cu puțină excepțiune, nu numai, că stau în tabăra dușmanilor limbei și a naționalității noastre, dăr se mai fac încă și complici și unelte la atentatele acestora asupra existenței noastre naționale!

Revisuirea legii pactului.

Incordările și neînțelegerile dintre Austria și Ungaria iau pe dî ce merge proporțiuni tot mai îngrijitoare. Se pare, că cërta dintre oficiösele celor două guverne, din Viena și Budapesta, este numai un preludiv al isbuonirii unui conflict acut între statele dualiste, conflict, care va da mult de lucru cabinetelor dela cërma monarhiei austro-ungare.

O soire de sensații publică „*Neue Freue Presse*“ dela 16 l. c. Fôia germană dice, că eri Luni a trebuit să se debeată în parlamentul austriac propunerea de urgență privitoare la abdicarea convenției vamale cu Ungaria. Desbaterea acèsta însă va fi scurtă, fiindcă guvernul austriac are de gînd să înainteze parlamentului un proiect de lege, despre modificarea articolului de lege XVI din 1867 privitor la acèsta convenția. Modificarea se referă la §. XII, care sună astfel:

„Acèsta convenția intră în vigôre în ziua publicării și pe timp de 10 ani; decă nu se abdică, e recunoscut că existentă pe alți 10 ani, și astfel tot din 10 în 10 ani esistă. Abdicarea se pôte întâmpla totdeuna numai la finea anului al 9-lea“.

„*N. Fr. Presse*“ sustine, că paragraful acesta se va modifica astfel:

„Decă convenția nu se abdică la finea anului al 9-lea, acèsta nu însemnăză amânare, ci însemnăză numai atât, că decă pînă la finea anului al 10-lea nu se va încheia noua convenția, atunci pactul de pînă atunci încetă de a esista“.

Soirea acèsta a fôiei viense, care stă aprôpe de cercurile cabinetului austriac și trece de bineinformată, pune pe gînduri cercurile din Budapesta. O schimbare a art. de lege XVI din 1867 în direcția acèsta, ar însemna nici mai mult, nici mai puțin, decă o strășnică sguidire a raporturilor dintre Austria și Ungaria. Ea ar fi o totală sdrobire a garanțiilor pactului dualist, garanții, cari si de altmintrelea sunt fôrte mult sdrobite prin șovinismul intolerant al Maghiarilor.

„Magyarország“ dela 16 Noemvre dice,

că parlamentul ungar nu va coimsimți nici decăt la o modificare a legii pactului în sensul indicat de „*N. Fr. Presse*“.

Avem să ne așteptăm dëră la mari surprinderi politice — căci nu de gëba monarhia austro-ungară e numită imperiul aparițiilor neverosimile.

Sinodul archidiececan gr. cat.

Din Blașiu ni-se scrie cu data de 16 Noemvre următoarele:

Astăzi s'au intrunit membrii convocati ai Sinodului. Sunt de față 29 protopopi din 32 protopopiate (lipsește protopopul din Uîora Benjamin Pop și Alexandru Dobrescu din Sas-Sebeș, amêndoi din cauză de bôlă). Mai sunt apoi vre o 32 delegați preoți. Din Blasiu iau parte la Sinod: 5 canonici, protonotarul consistorial Dr. A. Bunea, fiscul consistorial Dr. Hosszu; din partea gimnasiului profesorul I. German; dela teologie Dr. Smigelszki; dela preparandă George Muntean. In fine ieromonahul *Domsa*.

Ađi la 3 ore s'au prezentat credenționalele, s'a ales o comisiune verificătoare din: Canon. I. M. Moldovan, vicariul *Rațiu*, protopopul *Laslo* din Clușiu, protop. Ioan *Hățegan* din Dêrja, G. *Bărbat* din Blașiu etc.

Măne la 7 ore va fi serviciu divin în catedrală; va pontifica Exelența Se Metropolitan Mihalyi.

La 9 ore a. m. se va deschide Sinodul. *Ședințele Sinodului vor fi secrete*, neadmitându-se nimenea afară de cei invitați.

Tot din Blașiu am mai primit și Regulamentul, care este de a-se observa în ședințele plenare ale Sinodului, conținând 24 de paragrafi, in care se prescriu modalitățile, ce sunt de observat în decursul desbaterilor. Am mai primit apoi și un program prescriș la ținerea Sinodului. Din programul acesta reiese, că Sinodul va dura 2 zile (17 și 18 Octombrie).

36 milioane deficit.

— Ispravă milenară. —

Anul milenar și-a dat pe tôte terenele vieții publice fructele sale „binecuvântate“. Pe terenul financiar el a fost mai „rodnic“ după cum oetim în foile micilor și marilor șoviniști de tôte specia.

Aceste foi publică conspectul despre intrate și esite, ce l'a dat ministeriul de finance asupra stării visteriei statului dela 1 Iulie pînă la 1 Septemvre 1896.

Din acest conspect se vede, că încasările în cuartalul al treilea au fost de 130,739,567 fl. 45½ cr., pe când esitele în același timp au fost de 138,111, 228 fl. 07½ cr. Esitele așa-dër au întrecut intratele din aceste trei luni cu 7,371,660 fl. 62 cr. Decă la acèsta vom adauge minus-ul de 29,542,479 fl. 71 cr. din prima jum-

tate a acului, atunci reiese un deficit de 36,914,140 fl. 33 cr.

Resultatul acesta este ou 13 milioane mai nefavorabil, decăt cel din anul trecut. In cele dintăiu 9 luni ale anului 1895, nu s'a arătat decăt un deficit de 23½ milioane.

Deficitul de 36 milioane are să-l mulțămêscă țera și contribuabilii în mare parte și multelor risipe, banchețe și serbări fără nici un rost, ce s'au făcut cu ocazia festivităților milenare.

Și ce e mai trist: ou tôte încordările mari ale marilor șachteri și hahami guvernamentali, — gloria sperată s'a dus în vânt, admirațiunea lumii străine nu s'a manifestat decăt printr'un zimbet ironic și desprețuitor, ăr locuitorii țerii vor fi osândiți și pe vitor a trage jugul dărilor enorme și a plătirilor orahului și deficitului esposiției.

Aici se reduce tãmbălăul milenar de tristă aducere aminte.

„Joc cinstit“.

— Fair Play. —

Sub acest titlu a apărut din condeul contelui Nic. *Szemere*, candidat de deputat la ultimele alegeri, o broșură, care merită și atențiunea noastră, fiindcă desvêlesce în color destul de vii decadența vieții constituționale în Ungaria.

Contele *Szemere* atacă în primul rënd guvernul și partidul liberal, căci a acestuia e puterea și acesta ar trebui să premêrgă cu bun exemplu. „Premerge... dër ou exemplu rêu.“ „Guvernul n'are să fîă partidă, ei forță publică, care imparte dreptate și nu e mama protectoră a corteșilor“.

Cităm din acèsta broșură interesantă următoarele pasagii:

Mai caracteristic pentru fîă care popor e modul cum se conduce viața politică. Este totodată și o cestiune cardinală, căci unde nu e basa solidă ca de granit, acolo edificiul e subred.

Nu vorbim despre morală, căci acèsta este la noi în afacerile publice un articol nemođern, dër utilitarismul rece, pretinde că articolii oferiți de bărbații de stat să fîă reali, precum îi afișeză. Cuvintele unui politician trebuie să fîă în armonie cu adevrul.

Politicianii netrebnicî pot otrăvi o întrêgă epocă și generații, ba chiar și generațiuni au se supôrte consecuențele triste ale păcatelor acelora. Istoria Polonilor vecinî prestêză exemplul fin acelaia, care voescă se vađă.

Trăsătura fundamentală a sistemului nostru de stat e: *minciuna*. N'ar fi cu mult mai simplu, decă înaltul guvern, în iubirea sa părintescă, ne-ar denumi deputații. Își pôte alege bărbați tot atât de celebrii ca și acum, numai că ar costa mai puțin și n'ar fi împreunat cu atâte încuroături.

Cred, că nu e cestiune de litigiu, oine e mai puternic: guvernul sêu partidele, căci guvernul cu mijlôcele sale își pôte asigura și astăzi majoritatea după plac.

Cu cât sunt organele guvernului mai nerușinate și mai violente, ou atât mai sigur e rezultatul. Am vêđut alegeri dietale și în Italia. Italianul nu-și vinde convingerea și sufletul. Am vîețuit acolo pe vremea lui *Depretis*, care sêmănă mult cu *Tisza Kálmán*-ul nostru. O personalitate pe deplin onorifică și ou — puțină avere privată. Părerile și le schimba isteț, după cum pretindeau împrejurările. Despre mijlôcele lui rar se putea vorbi în sens bun.

Își scia desarma dușmanii: pe unii ou vorba, pe alții ou — pânea, și ou tôte că a șequt în fruntea guvernului, totuși a avut mai mulți adversari, decăt pretini bunî. In privința caracterului a stat ou mult mai sus decăt *Crispi*. Era mai neted și cere energic, dër i-a lipsit sufletul de fer, ambițiunea înaltă și voința sêlbată de pasionată a lui *Crispi*.

Am vêđut alegeri în Madrid. Spaniolul e popor saunginic, dër stimêză drepturile constituționale ale altuia. Despre *bajonetă* și forță n'am auđit nici în poveste. La noi în Ungaria, trebuie să recunoscem, că progresul nostru gigantic a culminat în decadența totală a vieții politice, deși n'am trecut dela 67 înoôce prin nici un outremur politic mai mare, n'am avut nici rebel, nici revoluții și nici socialiștii nu n string, ca pe vecinii noștri.

La 67 alegeau pe prezidenții electorali încă dintre cei mai onorifico, impetialii, independenți și ou vađă. Nici nu li-a trecut omenilor pe atunci prin mînta, că prezidenții electorali și-ar putea călca jurămêntul. Astăzi sunt căutați așa numiți „prezidenți cu dinți“. Avem astăzi „prezidenți de profesiune“ și „prezidenți — campioni veterani“.

In fine să adresêză contele cătră patrioții independenți și îi provôză la o lucrare pentru mântuirea situațiunei. „Nu vă temeți — dice — decă și suntem puțin la număr. Adevêrul etern triumfêză. Mai mult face un bărbat, decăt o sută de sclavi. Curagioșii drepti, outremurî lumii violenă“.

La *Agincourt* s'au dus la *Eric Platenagenat* generalii lui și au dis vêđut mulțimea armatei franceze:

— Suntem puținî, Sire!

— Suntem destui pentru gloria, n'ou punse regele *Eric*.

Și *Anglia* a invins.

SCIRILE ȚILEI.

— 5 (17) Noemvre.

Disolvarea parlamentului austrie. Parlamentul din Viena, după cum se șagură, va fi disolvat pe la mijlocul lui *Februarie 1897*. E probabil, că alegeriile se vor face îndată după disolvare, așa că noul parlament se va intruni pe la sfîrșitul lui *Martie 1897*. E de sine înțeles, că pînă atunci nici în Viena, nici în *Budapesta* nu se vor supune la desbateri legile pactului.

Nouă alegere în Brașov. Cetim la „*Kolosvár*“, că în Brașov se va face nouă alegere de deputat. *Advocatul Dr. Carol Schnell*, ales ca deputat, va concura pentru ocuparea unui post vacant de notar public în Brașov, și întâmplându-se ca *Schnell* să primêscă acest post, Sașii moderați și Maghiarii vor alege ca deputat pe un comerciant maghiar de frunte, care și în cercurile Sașilor se bucură de simpatii.

Comasare. Măne, în 6 (18) Noemvre, comisia de comasația va arăta la izvoicului proprietarilor locurile cele nouă împărțite ior prin comasațiune. Și acum în tablele de cătră drumul *Uzonului* plat la *Timiș*. Se avisêză proprietarii interesați.

Calendar confiscat. Poliția din *Budapesta* a confiscat țilele trecute calendari unguresc „*Népszava*“ pe motiv, că aceti ar conține o poesiă socialistă de *Geza Nagyi* intitulată: „*Misa dela međul nopții*“.

altădată, ci în grupuri de câte 20—30, și toți armați. Despoiați și sărăciți, locuitorii din aceste ținuturi alergară la Blașiu, și arătând prăđile ce le făceau cei din Aiud și descriindu-le cu colorii mult mai vii decum erau, mă înduplecară, ca să merg pentru apărarea lor. Decă am fi fost noi — adecă de astădată numai eu și *Todoranu* — așa de săngeroși, așa de lacomi și bandiți, cum le place adversarilor a ne feșteli, am fi putut în acel timp stînge lumina țilei la toți marii proprietari, arendatori și provisori etc. de ai lor în Crăciunel, *Bucerdea*, *Păjida*, *Ciumbrud*, *Ognișora*, *Cisteiul-unguresc*, *Băgău*, *Săncraiu*, *Lôrinț*, *Têmpăhaza*, *Mișereac* și a tuturor celor dintre *Têrnave* și *Mureșiu*; să le luăm tôte bucatele, vitele etc. să le dăm celor daunați și sărăciți de *Aiudani* — dër n'am făcut'ou.

Stând eu la *Săncraiu*, *Todoranu* la *Ciumbrud* trei țile, și informându-se *Aiudanii*, că nu avem arme de foc și nu suntem disciplinați, — îmbătându-ne anteposturile, ce le aveam pe malul *Mureșului*, într'o bună dimineță ajutați și acoperiți de-o cêtă cum se pune tòmna pe *Mureșiu*,

ne surprinseră și ne luară la fugă — care deși e rușinosă, dër e sănătôsă.

Acèsta a fost lecțiunea, care m'a determinat a nu rămână cu ai mei în sat la *Ciumbrud*, ci a mă urca pe platou, a-mî ține omenii concentrați în jurul meu pentru a nu se mai repeți scenele de mai înainte, cari au fost cu atât mai rușinose, și mai funeste, pentru-că pe mine mă invitase *d-na Pogány* la dejun în sat, și eu am fost atât de neespert și necunosctor de intrigele și apucăturile adversarilor, de am primit și m'am depărtat de lagêrul omenilor mei, ca de 1 chlm.

Pe când husarii unguresci și *Aiudanii* trecură *Mureșiu**) cu luntre și prin apă și se apropiau de lagêrul meu, eu luam cafea cu vinars de prune și cu friptură de găscă după ea la *d-na Pogány*. Norocul meu, că pe când mîncam mai ou poftă, mă prinde *Ioan Nemes*, căpitanul din *Roșia*, de gulerul surducului și rêtindu-se la mine, ca un pârînte la fiul sêu pierdut, mă trage dicând: „hai, că suntem încun-

*) *Mureșiu* prin *August* pînă în *Noemvre* se pôte trece pe multe locuri cu piciorul.

jurăți de Unguri“. Apoi norocul, că cei-ce jucară intriga, nu o scieură juca deplin. Ei adecă nu scieură a-mî deslega și ascunde calul, pe care am călărit, și pe care aflându-l unde l'am lăsat, asvêrlindu-mă pe el și dându-i pîntenî, am ajuns la lagêr de-odată cu șvaligerii. Ne mai avênd timp a dice cel puțin: „stați, colonne formați“, eu am fost ultimul în care nefericiții șvaligeri descărcară carabinele lor.

Norocul meu și a lor noștri, că bieții șvaligeri erau așa de beuți, încât nu conduceau ei caii, ci caii îi conduceau pe ei. De nu ar fi fost așa, dintr'o mie omenî n'ar fi scăpat nici două sute neplezuriți, neșioacărtiți. Eu în depărtare de ei ca de 20 pași, am scăpat ou pităria găurită și teca sabiei tăiată în două de câte o ghiulea, ăr omenii scăpară tefări în viile și răzôrele din apropiere.

Se vede, că *Aiudanii*, ca să înduplece pe șvaligeri să vină să spargă lagêrul nostru, i-au îmbătut, și numai ou prostia acèsta a lor am avut noroc, de am scăpat. Unde dai, și unde crêpă.

(Va urma.)

Su confiscat mai mult ca 7000 de esem-

—o—

Imbrăcămintea armatei. Cu întrebarea cercurile competente militare deja denunt se ocupă, fără ca să fi ajuns la un rezultat pozitiv până azi. Faptul, că comanda supremă militară nu mult timp înainte capul cu lucrul acesta, se poate vedea și din ceea, că conducătorul fabricii de postav din Berlin, care liferază postav pentru armata austro-ungară a făcut în vedere la ministerul de război, că se va face în curând vr-o schimbare, în ce privitor colora și cantitatea postavlului celui destinat pentru armată? Dela ministeriu a primit răspuns, că de-o camdată nu se face schimbări esențiale. Cu câte-va timp mai înainte s'a fost ținut ședință sub prezidenția arhiducelui Frideric, care avea în scop a hotărî planul despre noua uniformă a armatei și apoi al prezenta monarhului. După planul hotărît în acea ședință uniforma infanteriei va fi de coloră albastră simplă. Roul de mare ținută și blusa căpșilor vor fi cassate, 4 în locul lor se va introduce o blusă ou guler ca roul. Coloră regimentelor însă va rămânea și mai departe. Căpșii vor fi asemenea celor ai sol-derilor din Bosnia și Hertegovina. Pentru infanteria uniforma de coloră cenușie e cea mai potrivită, aceasta o recunoaște întregă Europa. La cavaleria voește să schimbe căpșii roși cu alții de coloră suri.

—o—

Atentat anarchic. Din Atena se telegrafiază, că un anarchic a ucis pe stradă doi indivizi din clasa mai înaltă a societății. Prins fiind el a declarat, că este adherent al lui Casserio și că numai din paucitate a comis dublul omor.

—o—

Calendarul Plugarului pe anul 1897 este cel mai mare și cel mai eftin între calendarele românești apărute până acum. Conține 11 cote de tipar. Numai partea literară și economică conține vre-o 80 pagini format mare și tipar compres garmond. În text se află și câte-va ilustrațiuni frumoase. Un exemplar costă numai 25 cr. De a chieri la Tipografia „A. Mureșianu” în Brașov.

Procesul Mehadicanilor.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Caransebeș 12 Nov. 1896.

Apărarea avocatului Brediceanu.

(Continuare).

Sosind solgăbirul D'Elviaux, „poporul esoperază prin siluire, ca locotenentul de gendarmi Bányai și solgăbirul D'Elviaux se lasă liberi pe cei chemați spre asociație.”

Acum nu se mai glumesc: oprîți, deforși! Cum, dela 6 ore dimineața până la 4 ore după amieză sta pază de gendarmi în fața la zid — asta nu e dețineră? Ba da, dă arătarea a fost falsă, dețineră nelegală — toți voesc să se apere de ea. Dar nu voesc să scie cine a dat gendarmilor lista conșcrișilor. Nime!

Și cum pôte dice d-l procuror, că cei oprîți, ou sila au fost eliberați, fără ca să se spună, în ce a constat sila. Pôte în ce „caciulele”, comandat de solgăbireu, au implinit de popor; său în strigări de „brădăscă”, său în sărutul mânilor d-lor D'Elviaux și Bányai?

Frumos tablou! Pare că nu-ți vine să credi, că trăim în ultimii ani ai secolului XIX și în țără constituțională.

Nici până aici nu vedem forță — nu vedem amenințări cu arma — și până când Bányai susține, că „nu de frioă a sloboșit meșterii închiși”, solgăbirul mai friocos dice, că numai forței (eröszak) a cedat. — Și că, silă, forță nu-i ca'nă palmă.

La acest loc află de bine a răspunde la întrebarea de atâtea ori slevată în demerul acestui proces, că de ce s'au adunat meșterii, tumultul din care causă și ou ce s'a format, și cine l'a format — cine? Gendarmii! Omenii n'au avut de lucru la comună, oficianții n'au avut funcțiune de pază pe acea țără; decât nu strîngeau gendarmii omenii, cum nici nu trebuia să o facă, nime nu venia la comună. Gendarmii stînd liniște completă în comună, căutând cele întemplate fără tumult, fără revoltă, puteau să-și facă raportul lor, fără să se oprăscă pe cineva. Mucirile, rudeniile meșterilor oprîți, alarmați de atâția gen-

darm, domni veniți în mod neobișnuit în comună, din vorbă 'n vorbă, din sfat în sfat, după ce trecuse și prîndul și cei oprîți nu se mai întorc la ale sale, s'au adunat mulți, mulți înaintea casei notariale. Cu ce scop? de grija, de interesarea pentru ai săi, dăr cu ce scop nici cei adunați înșiși nu sciau, precum nu sciau preste tot, că se vor întelni loviți de aceeași sorte în aceeași țără. Dăr fi îndreptă la scop Bányai locotenentul, care întrebă mulțimea adunată: ce dorește? Ce putem noi spune — i-se răspunde — când căpeteniile noastre sunt închise, oprite — răspunde poporul. La acesta locotenentul și pretorul spun poporului: „apoi alegeti doi-trei inși și spuneți ce doriți”. Poporul alege trei inși între cari și pe Iacob și Petru Șandru Nr. 277.

Aceștia sunt dați poporului ca să se sfătuescă asupra cererii, care se o espună autorității. Toți strigă „să se elibereze și ceialalți”. Se întemplă și acesta, se strigă „să trăsescă”, să sărută mâna stăpînirii (a locotenentului și a solgăbirului). Și ast-mod omenii, muciri, bărbații, copiii, cari s'au adunat la comună să vadă de sorte a casnicilor, a bărbaților, a părinților, a copiilor, a rudeniilor lor își formeză dia un interes comun un scop comun, de a cere eliberarea celor nevinovați. 4ță scopul adunaților. Acest scop nu a fost sciut înaintea, nici nu s'a gândit cine-va, că va fi lipsă de acest scop și nici nu e scopul unui tumult cu gând criminal de forță violentă.

A trecut și acest senin incident; frunțașii poporului se duc acasă. Intre cei rămași unii voinici dice să ceară să „dece afară din slujbă pe primarul și să facă alegere nouă”, căci rușinea, ce a căduț pe cei ce au fost oprîți, o atribuiau primarului. Că unii din cei rămași acolo au cerut destituirea primarului, acesta e fapt. Ce crimă e în acesta? Nimic! Asta o ved și pușcătorii; de aceea cei șese gendarmi și scriitorul Scheidel și solgăbirul, toți ou musca pe căciula și cu responsabilitatea implicată, adaug:

a) că poporul a strigat „adă primarul să-l omorim; să-l tragem în par”.

b) Că poporul cel dela spate a fost înarmat ou cose, sape, băte, parl etc.

c) Că au strigat „haid' ou parul”.

d) Că a deschis pörta de trei ori în contra opreliștei lui Bányai, care a publicat, „că cel care mai deschide odată pörta, e al morții”.

Cei șese gendarmi și doi amplotași rămași și după vörșarea sângelui liberi și în funcție, nu putură să afle nici un uör mortor, fie Român, fie neromân, fie din Mehadica, fie de ori și unde, dice, nu putură afla nici un martor, care se fasonizeze cele afirmate de ei, nici un unio martor, și totuși aceștia interesați să spună adevărul? pe când acușatii imediat după omorirea fraților lor, areștați, puși în lanțuri, închiși, fără libertate putură să afle peste trei-deci de martori din sete diferite, chiar și cocișii amplotașilor Bányai și Delvo și Români și neromâni, cari toți într'un glas adevereșc, că nu e adevărat nimic din cele ce domni oficianți publici au născotit pentru scăparea lor. Anume toți martorii niscōno au adevărit:

1) că poporul a cerut numai, că pe primar să-l scōtă din slujbă, să se facă alegere nouă; nime nu a așdit cuvintele „să-l omorim, să-l tragem în par”, și toți au jurat, că aceste strigări nu au fost acolo, și decât ar fi fost, ar fi trebuit să le audă.

2) că toți au fost ou mânilor göle, la nime nu a fost sapă, cōșă, bătă, par, și decât ar fi fost, ar fi trebuit să le vadă.

3) că nime nu a strigat: „haid' ou parul”, că nici n'a fost par.

4) că pörta a fost și la acea întemplare stricată, precum e stricată și acum, căci lipsindu-i călcăiul cel de jos, sare ușor din țipîna, încât la cea mai mică atingere se deschide.

Tôte acestea le-au constat cei mai neinteresați martori, cari au venit din alte comune la notariat după pașaporțe de vite, cari au adus ou cociși pe gendarmi și pe Delvo și cari au avut de lucru la repararea casei comunale, deci au fost prezenți ou neinteresați nici ou cei adunați, nici ou pușcătorii și oficianții.

Dăr să admitem, că așa s'a întemplat precum le-a spus domniile lor, și nici atunci nu e consumată crima ou care sunt agravați, crimă normată în §§. 163 și 165 ai codicelui criminal, căci cuvintele: „dă-l afară pe primar să-l omorim, să-l tragem în par” nu sunt amenințare în contra solgăbirului, nu se cuprind în aceste cuvinte, că pe solgăbiru il vor omori decât nu dă afară pe primar, 4r legea cere, ca amenințarea să fi îndreptată în contra oficianțului, dela care se cere implinirea de silă a unei funcțiuni oficiose.

Și apoi ce funcțiune oficiosă ar fi să

des solgăbirul mână de ajutor omenilor ca să omöre pe primari. Asta ar fi complicitate la ucidere, 4r nu implinirea unei funcțiuni oficiose.

(Va urma.)

Tot în cestiunea adunării din Bran a Asociațiunei.

Zërnesci, 14 Noemvre 1896.

Stim. D-le Redactor! La reflexiunea D-lui „Dixi” din Nr. 239, Vă rog a mai publica din parte-mi înouă următoarele:

Referitor la conlucul pentru taxa de 1—10 cr., comitetul central a îndrumat Despărțământul, ca să observe prescrieriile regulamentului, din ceea ce am dedus, că membrii ai Despărțământului pot fi numai aceia, cari plătesc cel puțin 1 fl. pe an, 4r Despărțământul nu pôte proclama din oficiu de membrii și pe toți aceia, cari ar contribu mai puțin. Cu tôte acestea Despărț. n'a respins, oi a primit și primesc ou plăcere oferte ori cât de mici, și ou regret trebuie să spun, că nici eu, nici membrii comitetului n'am puté implini dorița D-lui „Dixi” de a colinda pe la casele Românilor pentru obolul cultural.

D-l „Dixi” aduce ca exemplu, că „preoților la bobotéză și alte țile, dascărilor la Crăciun, advocașilor și tuturor slujbașilor nu le e nici milă, nici rușina a călca pragul nației” și a cere ce e al lor. Ore n'ar fi bine, decât am ruga pe preoții și dascălii noștri, cari și așa iau de 2—3 ori pe an dea-rëndul casele Românilor, apoi pe advocași și alți slujbași, dintre cari mulți sunt membrii ai „Asociațiunii”, său ai Despărțământelor, său chiar ai agențurilor, — ca ei la atari ocașuni să încasseze câte un filer și pentru scopurile culturale a-le Asociațiunei? Eu cred, că decât și nu cea mai nemerită, dăr tot ar fi po- trivită ocașune de-a vorbi nației despre necăsurile și lipsele ei și a cere dela membrii ei mână de ajutor.

Cele ce le mai scrie D-l „Dixi” despre Zërnesci, biserică și scōlă și străini nu stau în nici un nex ou afașeriile Despărțământului. N'am laudat pe Zërnescenii mei, căci nu aștepta și nici nu se cade a-i lauda, decât își fac numai datoria.

Despre starea bisericeii și scōlei cred, că vor răspunde cei competenți, dăr și până atunci, eu neg, că în Zërnesci biserica și scōla ar fi „năpusite”, și decât întezel intentiunea D-lui „Dixi”, apoi pot susținé, că acelea nu sunt dör în Zërnesci mai réu „năpusite”, ca în Bran; acesta ou atât mai puțin, căci în Zërnesci se mai află și alți bărbați, cari se intereséză d'ale bisericeii și scōlei.

D-l „Dixi” mai aroncă în fața Zërnescenilor și pe străinii cei mulți, cari se află în acea comună. Ei bine, D-le „Dixi”, în Bran nu sunt și n'au fost străini încă ou mult mai înainte ca în Zërnesci? Apoi nu vedem noi comune, orașe, în Ardeal, Ungaria, și chiar în România, cari azi bājbae de străini, de cari ou an și deci de ani înainte nici pomenire nu era?

Că în Zërnesci se află mai mulți străini, ca în alte comune, acesta pôte fi adevărat, dăr și aceea este adevărat, că pe cei dintăi străini i-au adus aici comersanții români din Brașov, când au înființat fabrica de hărtie, mai mulți au venit apoi ou fabrica de celulosă și în fine ou drumul de fer. Să mi arate însă D-l „Dixi”, în cari locuri ou atari fabrici, nu sunt străini? Apoi tocmai „drōia de străini de tot felul” veniți ou acestea stabilimente dintre cari nici unul nu se află în mână romănesoi, a adus după sine și înființarea unei scōle unguresci de stat în Zërnesci.

Dăr spune-mi D-l „Dixi”, ce necesitate a fost de înființarea unei scōle unguresci de stat, și încă „milenario”, în Bran, unde nu e „drōie de străin”, și ce necesitate este, ca acea scōlă să fi cercetată și de fii de român? pe când în Zërnesci încă n'a călcat pragul scōlei unguresci nici un fii de Român până azi, deși scōla există de mai mulți ani.

Că se află tineri din Zërnesci la gimnasii și preparandii unguresci, acesta va fi trăba părinților, cari vor fi sciind, că spre

ce scop și ce creștere să le dea fiilor lor. De-altmintrelea eu cunosc brăneni, ai oror fii n'au fost nici un au în scōle romănesci, oi numai la scōle și institute străine, și totuși au rămas bun Român.

În tonul, în care scrie d-l „Dixi” de astă-dată, am mai puté lungi vorba în cestiunea acesta culturală, dăr după-ou d-l „Dixi” și rugat, n'a aflat de bine a-și arēta adevăratul nume, încheiă, cu adansul, că pe lângă controlul, ce voește a-l esercita d-sa, ar face mai mari servicii causei, decât totuși ar lua singur conducerea ori-cărui Despărțământ, căci numai așa ar avé bună ocașune „să dea suflet mortăciunilor”, 4r eu ou plăcere m'a-și pune la dispoșiã d-sale, decât ar mai avé lipsă și de mine.

Nicolau Garoiu,
direct. despărț.

ULTIME SCIRI.

Craiova, 16 Noemvre. Duminecă s'a ținut la Craiova o mare întrunire a conservatorilor în cestiunea Metropolitului-Primat. Au luat cuvântul d-nii Lascar Catargiu, D. G. Panu, Ionel Grădișteanu, Disescu, Tache Ionescu, N. Filipescu, toți vorbind aspru contra guvernului și condannându-i fără cruțare atitudinea în cestiunea Metropolitului-Primat.

Viena, 16 Noemvre. În ședința de după amiază a parlamentului s'a pus la ordinea țilei interpelația-propunere a lui Lueger, care provocă guvernul, să abdică numai decât convenția vamală și comercială cu Ungaria. Pattay a motivat urgența interpelării, apoi ministrul de comerciul br. Glanz a luat cuvântul și a țis, că guvernul austriac este hotărît și îi stă în putere, ca la tōtă întemplanrea să apere interesele Austriei.

Roma, 16 Noemvre. „Agenția Stefani” anunță, că guvernul a primit scire oficiosă despre încheierea păcii cu Menelik la 26 Octomvre. Scirea a trimis'o colonelul Nerzini.

Roma, 16 Noemvre. Scirea încheierii păcii cu Menelik a produs pretutindenî mare bucurie atât în capitală, cât și în provincie.

Viena, 16 Noemvre. Faimosul spărgător de casse Papacosta, care era deținut în arestul tribunalului de aici, a fost surprins în momentul când voia să evadeze. S'a descoperit o corespondență între el și soții, în care se făcea planul evadării.

Viena, 16 Noemvre. După informațiile lui „N. W. Tagblatt”, ministrul-președinte Banffy a avut o întâlnire cu Badeni, căruia i-a declarat, că stă departe de atacurile din „Nemzet” contra cabinetului vienez. A mai promis ministrul Banffy, că pe viitor va griji să nu se mai întemple astfel de neplăceri.

Belgrad, 16 Noemvre. Esundările continuă încă în tōtă țără. Pagubele sunt enorm de mari. Sate întregi, situate pe lângă riuri, sunt copleșite de teribilul element. S'a constituit un comitet de ajutorare a nenorociților, sub prezidenția metropolitului Mihail.

Cetinje, 16 Noemvre. Pagubele materiale cauzate de esundări se urcă la cifra de 2,000,000 florini.

Literatură.

Din „Biblioteca de popularizare” edată de institutul de editură Ralian și Ignat Samicea din Craiova a apărut nr. 28: „Simplu”, conținend sub acest titlu o colecțiune de novelete de-ale regretatului Traian Demetrescu, ou portretul autorului și o prefață de G. D. Pencioiu. Fiă-care număr din această publicațiune costă numai 30 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Murașianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Noemvre 1896.

Table with exchange rates for gold, silver, and various currencies like Austrian and Italian notes.

Table with exchange rates for German imperial marks, London, Paris, and Italian notes.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădemnt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Avis!

Se caută o femeie menageră în casă ca îngrijitoare la patru copii. — Etatea copiilor dela 8 ani în sus. — Respectiva va avea ca ajutor două servitoare și o remunerația favorabilă.

Preferabilă ar fi o română, care se cunoscă și limba nemțescă. — Etatea să fiă de 38—40 ani.

A se adresa la Domnul Vasile N. Bidu comerciant în Brașov până la 10 Decemvre a. c.

1105.3--3.

„ANKER“

Societate de asigurare și rente.

Directia: Wien, I., Hoher Markt II. Representanța generală pentru Ungaria: Budapest, VI., Deákplatz 6.

Averea societății: 110 milioane corone. Starea asiguranților: 460 milioane corone. Plătit până acuma: 192 milioane corone.

Polite incontestabile. Condiții culante. Pentru cei obligați la miliția asigurare de resbel fără plată. Participanților câștiguri mari. Asigurări de copii favorabile.

Cu prospecte și informații servesc reprezentanții pentru Brașov și giur.

S. HAAS & FII, șirul Florilor Nr. 14.

1097,6—6

Avis!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînnoiri și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa amurit și să arate și posta ultimă. Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Large railway schedule table with multiple columns for train types (Tren de persoan., Tren accel., etc.), destinations (Viena, Budapesta, etc.), and times.

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încaudrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte.